

מתברת חולין - ח

מסכת חולין פרק ח

(קג,ב) משנה: כל הבשר אסור לבשל בחלב, חוץ מבשר דגים וחגבים. ואסור להעלות עם הגבינה על השלחן, חוץ מבשר דגים וחגבים. **(קד,א)** הנודר מן הבשר, מותר בבשר דגים וחגבים

גמרא: הא עוף, אסור מדאורייתא! - כמאן? דלא כרבי עקיבא! דאי רבי עקיבא, האמר: חיה ועוף אינו מן התורה

{אימא סיפא: הנודר מן הבשר, מותר בבשר דגים וחגבים - הא עוף אסור - אתאן לרבי עקיבא, דאמר כל מילי דמימליך עליה שליח, בר מיניה הוא! דתניא: הנודר מן הירק, מותר בדלועין. ור' **עקיבא** אוסר. אמרו לו לר' עקיבא: והלא אומר אדם לשלוחו "קח לנו ירק", והוא אומר: "לא מצאתי אלא דלועין"! - אמר להן: כן הדבר! - כלום אומר: "לא מצאתי אלא קטנית"! - אלא שדלועין בכלל ירק, ואין קטנית בכלל ירק! - רישא רבנן וסיפא ר' עקיבא!?

אמר **רב יוסף:** רבי היא, ונסיב לה אליבא דתנאי - בנדרים סבר לה כר' עקיבא - בבשר בחלב סבר לה כרבנן!

אמר **אשי** אמר: כולה ר' עקיבא היא, והכי קאמר: כל הבשר אסור לבשל בחלב, מהן מדברי תורה ומהן מדברי סופרים, חוץ מבשר דגים וחגבים, שאינם לא מדברי תורה ולא מדברי סופרים

ואסור להעלות עם הגבינה על השלחן, חוץ מבשר דגים וחגבים -- אמר **רב יוסף:** שמע מינה: בשר עוף בחלב דאורייתא! דאי סלקא דעתך דרבנן - אכילה גופה גזירה, ואנן נגזר העלאה אטו אכילה?! - ומנא תימרא דלא גזרינן גזירה לגזירה? דתנן: חלת חוצה לארץ **(קד,ב)** נאכלת עם הזר על השלחן, וניתנת לכל כהן שירצה!

{אמר ליה **אביי:** בשלמא אי אשמועינן חלת חוצה לארץ בארץ, דאיכא למיגזר משום חלת הארץ דאורייתא, ולא גזרינן - איכא למשמע מינה - אלא חוצה לארץ, משום דליכא למיגזר הוא! - אבל הכא, אי שרית ליה לאסוקי עוף וגבינה, אתי לאסוקי בשר וגבינה, ומיכל בשר בחלב דאורייתא!

אמתקיף לה **רב ששת:** סוף סוף, צונן בצונן הוא! {אמר **אביי:** גזירה שמא יעלה באילפס רותח! - סוף סוף, כלי שני הוא, וכלי שני אינו מבשל! {אלא גזירה שמא יעלה באילפס ראשון

מתברת חולין - ח

משנה: העוף עולה עם הגבינה על השולחן, ואינו נאכל, דברי **בית שמאי**. **ובית הלל** אומרים: לא עולה ולא נאכל. אמר ר' **יוסי**: זו מקולי בית שמאי ומחומרי בית הלל!

באיזה שולחן אמרו? בשולחן שאוכל עליו - אבל בשולחן שסודר עליו את התבשיל, נותן זה בצד זה ואינו חושש!

גמרא: {רבי יוסי היינו תנא קמא?! ^ וכי תימא: אכילה גופה איכא בינייהו, דקאמר תנא קמא: בהעלאה קא מיפלגי - באכילה לא פליגי. ואמר ליה רבי יוסי: אכילה גופה מקולי בית שמאי ומחומרי בית הלל - והתניא: **רבי יוסי** אומר: ששה דברים מקולי בית שמאי ומחומרי בית הלל, וזו אחת מהן: עוף עולה עם הגבינה על השולחן ואינו נאכל, דברי **בית שמאי**, **ובית הלל** אומרים: לא עולה ולא נאכל! אלא הא קמשמע לן: מאן תנא קמא? רבי יוסי! כל האומר דבר בשם אומרו, מביא גאולה לעולם, שנאמר: (אסתר ב) "ותאמר אסתר למלך בשם מרדכי"

תנא **אגרא חמוה דרבי אבא**: עוף וגבינה נאכלין באפיקורן. הוא תני לה והוא אמר לה: בלא נטילת ידים ובלא קינוח הפה

רב יצחק בריה דרב משרשיא איקלע לבי **רב אשי**. אייתו ליה גבינה - אכל. אייתו ליה בשרא - אכל, ולא משא ידיה. אמרי ליה: הוהא תאני אגרא חמוה דרבי אבא: עוף וגבינה נאכלין באפיקורן - עוף וגבינה אין - בשר וגבינה לא! אמר להו: הני מילי בליליא, אבל ביממא, הא חזינא!

תניא: **בית שמאי** אומרים: מקנח, **ובית הלל** אומרים: מדיח

מאי מקנח ומאי מדיח? (**קה,א**) ^ אילימא בית שמאי אומרים מקנח ולא בעי מדיח, ובית הלל אומרים מדיח ולא בעי מקנח - אלא הא דאמר **רבי זירא**: אין קינוח פה אלא בפת - כמאן? כבית שמאי! ^ אלא בית שמאי אומרים: מקנח ולא בעי מדיח, ובית הלל אומרים: אף מדיח - הוי ליה מקולי בית שמאי ומחומרי בית הלל, ולתנייה גבי קולי בית שמאי וחומרי בית הלל! אלא בית שמאי אומרים: מקנח - והוא הדין למדיח, ובית הלל אומרים: מדיח - והוא הדין למקנח - מר אמר חדא, ומר אמר חדא, ולא פליגי!

גופא: אמר **רבי זירא**: אין קינוח הפה אלא בפת. והני מילי בדחיטי - אבל בדשערי, לא; ודחיטי נמי לא אמרן אלא בקרירא

מתברת חולין - ח

- אבל בחמימא, משטר שטרי; והני מילי ברכיכא - אבל באקושא,
לא #והלכתא: בכל מילי הוי קינות, לבר מקמחא, תמרי, וירקא#

בעא מיניה **רב אסי מרבי יוחנן**: גכמה ישהה בין בשר לגבינה?
אמר ליה: ולא כלום! {איני! והא אמר **רב חסדא**: אכל בשר,
אסור לאכול גבינה - גבינה, מותר לאכול בשר! ~אלא: גכמה
ישהה בין גבינה לבשר? אמר ליה: ולא כלום!

גופא: אמר **רב חסדא**: אכל בשר, אסור לאכול גבינה - גבינה,
מותר לאכול בשר. אמר ליה **רב אחא בר יוסף לרב חסדא**: גבשר
שבין השינים, מהו? קרי עליה: (במדבר יא) "הבשר עודנו בין
שיניהם"

אמר **מר עוקבא**: אנא להא מלתא חלא בר חמרא לגבי אבא!
דאילו אבא, כי הוה אכיל בשרא האידנא, לא הוה אכל גבינה עד
למחר עד השתא - ואילו אנא, בהא סעודתא הוא דלא אכילנא,
לסעודתא אחריתא אכילנא!

אמר **שמואל**: אנא להא מלתא חלא בר חמרא לגבי אבא! דאילו
אבא הוה סייר נכסיה תרי זמני ביומא, ואנא לא סיירנא אלא
חדא זימנא!

שמואל לטעמיה, דאמר **שמואל**: מאן דסייר נכסיה כל יומא,
משכח אסתירא

אביי הוה סייר נכסיה כל יומא ויומא. יומא חד פגע באריסיה
דדרי פתכא דאופי. אמר ליה: הני להיכא? אמר ליה: לבי מר!
אמר ליה: כבר קדמוך רבנן!

רב אשי¹ הוה סייר נכסיה כל יומא. אמר: והיכא נינהו כל הני
אסתירי דמר שמואל?! יומא חד, חזא צינורא דבדקא בארעיה.
שקליה לגלימיה, כרכיה, אותביה בגוה. רמא קלא. אתו אינשי
סכרוה - אמר²: אשכחתינהו לכולהו איסתרי דמר שמואל!

אמר **רב אידי בר אבין** אמר **רב יצחק בר אשיין**: מים ראשונים
מצוה, ואחרונים חובה {מיתבי: מים ראשונים ואחרונים חובה -
אמצעיים רשות?!} <מצוה לגבי רשות, "חובה" קרי לה!

גופא: מים ראשונים ואחרונים חובה - אמצעיים רשות. ראשונים,
נוטלין בין בכלי בין על גבי קרקע - אחרונים, אין נוטלין אלא

1 כד בכ"י, ולפננו: "רב אסי"

2 כד בכ"י ובב"ח ובש"מ, ולפננו חסר, ובכ"י נוסף: "ודאי"

מתברת חולין - ח

בכלי. ואמרי לה: אין נוטלין על גבי קרקע #; מאי בינייהו? <איכא בינייהו קינסא!# מים ראשונים נוטלין בין בחמין בין בצונן - אחרונים, אין נוטלין אלא בצונן, מפני שחמין מפעפעין את הידים, ואין מעבירין את הזוהמא

מים ראשונים נוטלין בין בחמין בין בצונן -- אמר **רב יצחק בר יוסף** אמר **רבי ינאי**: לא שנו אלא שאין היד (**קה,ב**) סולדת בהן, אבל היד סולדת בהן, אין נוטלין בהן. ואיכא דמתני לה אסיפא: אחרונים אין נוטלין אלא בצונן, אבל בחמין לא - אמר **רב יצחק בר יוסף** אמר **רבי ינאי**: לא שנו אלא שהיד סולדת בהן, אבל אין היד סולדת בהן נוטלין - מכלל דראשונים, אף על פי שהיד סולדת בהן, מותר!

אמצעיים רשות -- אמר **רב נחמן**: לא שנו אלא בין תבשיל לתבשיל - אבל בין תבשיל לגבינה, חובה

אמר **רב יהודה בריה דרבי חייא**: מפני מה אמרו מים אחרונים חובה? שמלח סדומית יש, שמסמא את העינים! אמר **אביי**: ומשתכח כי קורטא בכורא

אמר ליה **רב אחא בריה דרבא לרב אשי**: כל מלחא, מאי? <אמר ליה: לא מבעיא!

אמר **אביי**: מריש הוה אמינא: האי דלא משו מיא בתראי על ארעא, משום זוהמא. אמר לי מר: משום דשריא רוח רעה עלייהו!

ואמר **אביי**: מריש הוה אמינא: האי דלא שקיל מידי מפתורא כי נקיט איניש כסא למשתי, שמא יארע דבר קלקלה בסעודה. אמר לי מר: משום דקשי לרוח צרדא. ולא אמרן אלא דשקיל ולא מהדר - אבל משקל ואהדורי, לית לן בה; ולא אמרן אלא חוץ לארבע אמות - אבל תוך ארבע אמות, לית לן בה; ולא אמרן אלא מידי דצריך לסעודתא - אבל מידי דלא צריך לסעודתא, לית לן בה! **מר בר רב אשי** קפיד אפילו אאסיתא ובוכנא, דתבלי מידי דצריכי לסעודתא

ואמר **אביי**: מריש הוה אמינא: האי דכנשי נשווראה, משום מנקירותא. אמר לי מר: משום דקשי לעניותא

ההוא גברא דהוה מהדר עליה שרא דעניותא, ולא הוה יכיל ליה, דקא זהיר אנשוורא טובא. יומא חד, כרך ליפתא איבלי. אמר: השתא ודאי נפל בידאי! בתר דאכיל, אייתי מרא, עקרינהו ליבלי, שדינהו לנהרא. שמעיה דקאמר: ווי דאפקיה ההוא גברא מביתיה!

מתברת חולין - ח

ואמר **אביי**: מריש הוה אמינא: האי דלא שתי אופיא, משום מאיסותא. אמר לי מר: משום דקשי לכרסם! - מישתיה, קשה לכרסם; מינפח ביה, קשיא לרישא; מדחייה, קשיא לעניותא - מאי תקנתיה? לשקעיה שקועי! לכרסם דחמרא, שיכרא; דשיכרא, מיא; דמיא, לית ליה תקנתא! והיינו דאמרי אינשי: "בתר עניא אזלא עניותא"

ואמר **אביי**: מריש הוה אמינא: האי דלא אכלי ירקא מכישא דאסר גינאה, משום דמיחזי כרעבתנותא. אמר לי מר: משום דקשי לכשפים

רב חסדא ורבה בר רב הונא הוו קאזלי בארבא. אמרה להו ההיא מטרוניתא: אותבן בהדיכו! - לא אותבוה. אמרה מלתא, אסרתה לארבא. אמרו אינהו מילתא, שריוה. אמרה להו: מאי איעביד לכו, דלא מקנח לכו בחספא, ולא קטיל לכו כינה אמניכו, ולא אכיל לכו ירקא מכישא דאסר גינאה!

ואמר **אביי**: מריש הוה אמינא: האי דלא אכלי ירקא דנפל אתכא, משום מאיסותא. אמר לי מר: משום דקשה לריח הפה

ואמר **אביי**: מריש הוה אמינא: האי דלא יתבי תותי מרזיבא, משום שופכים. אמר לי מר: משום דשכיחי מזיקין

הנהו שקולאי דהוו דרו חביתא דחמרא. בעו לאיתפוחי. אותבוה תותי מרזיבא. פקעה. אתו לקמיה **דמר בר רב אשי**. אפיק שיפורי, שמתיה. אתא לקמיה. אמר ליה: אמאי תעביד הכי? אמר ליה: היכי אעביד, כי אותביה באונאי! אמר ליה: את בדוכתא דשכיחי רביס. מאי בעית? את הוא דשנית! זיל שלים! אמר ליה: השתא נמי, ליקבע לי מר זימנא ואפרע. קבע ליה זימנא. כי מטא זימנא, איעכב. כי אתא, אמר ליה: אמאי לא אתית בזמנד? אמר ליה: כל מילי דצייר וחתים וכייל ומני, לית לן רשותא למשקל מיניה עד דמשכחינן מידי דהפקרא!

ואמר **אביי**: מריש הוה אמינא: האי דשדי מיא מפומא דחצבא, משום ציבתא. אמר לי מר: משום דאיכא מים הרעים

ההוא בר שידא דהוה בי רב פפא. אזל לאתויי מיא מנהרא. איעכב. כי אתא, אמרו ליה: אמאי איעכבת? אמר להו: עד דחלפי מים הרעים! אדהכי, **(קו,א)** חזנהו דקא שדו מיא מפומא דחצבא. אמר: אי הוה ידענא דרגיליתו למיעבד הכי, לא איעכבי!

כי אתא **רב דימי**, אמר: מים הראשונים, האכילו בשר חזיר;

מתברת חולין - ח

אחרונים, הוציאו את האשה מבעלה. כי אתא **רבין** אמר: ראשונים, האכילו בשר נבלה; אחרונים, הרגו את הנפש #אמר **רב נחמן בר יצחק**: וסימניך: אתא רב דימי, אפקה; אתא רבין, קטלה. ר' **אבא** מתני חדא מהני וחדא מהני לחומרא #

איתמר: חמי האור - **חזקיה** אמר: אין נוטלים מהן לידיים, ו**רבי יוחנן** אמר: נוטלין מהם לידיים. אמר **רבי יוחנן**: שאלתי את **רבן גמליאל בנו של רבי**, ואוכל טהרות, ואמר לי: כל גדולי גליל עושין כן

חמי טבריא - **חזקיה** אמר: אין נוטלין מהם לידיים, אבל מטבילין בהם הידיים, ו**רבי יוחנן** אמר: כל גופו טובל בהן, אבל לא פניו ידיו ורגליו {השתא כל גופו טובל בהם - פניו ידיו ורגליו לא כל שכן?!} אמר **רב פפא**: במקומן, דכולי עלמא לא פליגי דשרי. משקל מינייהו במנא, דכולי עלמא לא פליגי דאסיר. כי פליגי, דפסקינהו בבת בירתא - מר סבר גזרינן בת בירתא אטו מנא, ומר סבר לא גזרינן

כתנאי: מים שנפסלו משתיית בהמה - בכלים פסולים, בקרקע כשרין. **רבי שמעון בן אלעזר** אומר: אף בקרקע, טובל בהן כל גופו, אבל לא פניו ידיו ורגליו ~השתא כל גופו טובל בהן - ידיו ורגליו, לא כל שכן?! - אלא לאו דפסקינהו בבת בירתא, ובהא פליגי: דמר סבר גזרינן בת בירתא אטו מנא, ומר סבר לא גזרינן!

אמר **רב אידי בר אבין** אמר **רב יצחק בר אשיאן**: נטילת ידיים לחולין מפני סרד תרומה, ועוד משום מצוה; מאי מצוה? אמר **אביי**: מצוה לשמוע דברי חכמים <**רבא** אמר: מצוה לשמוע דברי ר' **אלעזר בן ערד**, דכתיב: (ויקרא טו) "וכל אשר יגע בו הזב וידיו לא שטף במים" - אמר ר' **אלעזר בן ערד**: מכאן סמכו חכמים לנטילת ידיים מן התורה

{אמר ליה **רבא לרב נחמן**: מאי משמע דכתיב: "וידיו לא שטף במים" - הא שטף, טהור?! הא טבילה בעי! אלא הכי קאמר: ואחר שלא שטף, טמא

אמר ר' **אלעזר** אמר **רבי אושעיא**: לא אמרו נטילת ידיים לפירות אלא משום נקיות - סבור מינה: חובה הוא דליכא - הא מצוה איכא! אמר להו **רבא**: לא חובה ולא מצוה, אלא רשות! ופליגא דרב נחמן, דאמר **רב נחמן**: הנוטל ידיו לפירות, אינו אלא מגסי הרוח

מתברת חולין - ח

אמר **רבה בר בר חנה**: הוה קאימנא קמיה דרבי **אמי ורבי אסי**. אייתו לקמייהו כלכלה דפירי, ואכלו, ולא משו ידיהו, ולא יהבו לי מידן, ובריך חד חד לחודיה. שמע מינה תלת: שמע מינה: אין נטילת ידים לפירות; ושמע מינה: אין מזמנין על הפירות; ושמע מינה: שנים שאכלו, מצוה ליחלק. תניא נמי הכי: שנים שאכלו, מצוה ליחלק. במה דברים אמורים? שהיו שניהם סופרים - אבל אחד סופר ואחד בור, סופר מברך ובור יוצא

תנו רבנן: נטילת ידים לחולין עד הפרק; לתרומה, **(קו,ב)** עד הפרק; קידוש ידים ורגלים במקדש עד הפרק. וכל דבר שחוצץ בטבילה בגוף, חוצץ בנטילת ידים לחולין, ובקידוש ידים ורגלים במקדש

אמר **רב**: עד כאן לחולין, עד כאן לתרומה. ו**שמואל** אמר: עד כאן, בין לחולין בין לתרומה לחומרא. ו**רב ששת** אמר: עד כאן, בין לחולין בין לתרומה, לקולא. אמר **בר הדיא**: הוה קאימנא קמיה דרבי **אמי**, ואמר: עד כאן, בין לחולין בין לתרומה, לחומרא. ולא תימא רבי **אמי** משום דכהן הוא, דהא **רבי מיישא בר בריה דרבי יהושע בן לוי** הוא ליואי, ואמר: עד כאן, בין לחולין בין לתרומה, לחומרא

אמר **רב**: נוטל אדם את שתי ידיו שחרית, ומתנה עליהן כל היום כולו. אמר להו **רבי אבינא לבני (קז,א)** פקתא דערבות: כגון אתון, דלא שכיחי לכו מיא, משו ידיכו מצפרא ואתנו עליהו לכולא יומא. איכא דאמרי: בשעת הדחק אין, שלא בשעת הדחק לא, ופליגא דרב. ואיכא דאמרי: אפילו שלא בשעת הדחק נמי, והיינו דרב

אמר **רב פפא**: האי אריתא דדלאי, אין נוטלין ממנו לידים, דלא אתו מכח גברא. ואי מיקרב לגבי דולא, דקאתו מכח גברא, נוטלין ממנו לידים. ואי בזיע דולא בכונס משקה, מילף לייפי ומטביל בה את הידים

ואמר **רבא**: כלי שניקב בכונס משקה, אין נוטלין ממנו לידים

ואמר **רבא**: כלי שאין בו רביעית, אין נוטלין ממנו לידים {איני! והאמר **רבא**: כלי שאין מחזיק רביעית, אין נוטלין ממנו לידים - הא מחזיק, אף על גב דלית ביה! כלא קשיא! - הא לחד, הא לתרי! דתניא: מי רביעית, נוטלין לידים לאחד, ואפילו לשנים

מתברת חולין - ח

אמר ליה **רב אשי**³ **לאמימר**: קפדיתו אמנא? אמר ליה: אין!
גאחזותא? אמר ליה: אין! גאשיעורא? אמר ליה: אין! איכא
דאמרי הכי אמר ליה: אמנא ואחזותא קפדינן - אשיעורא לא
קפדינן! דתניא: מי רביעית, נוטלין לידים לאחד, ואפילו לשנים
#ולא היא - שאני התם, משום דקאתו משירי טהרה!#

אתקין **רב יעקב מנהר פקוד** נטלא בת רביעתא. אתקין **רב אסי**⁴
בהוצל כוזא בת רביעתא. ואמר **רבא**: מגופת חבית שתקנה,
נוטלין ממנה לידים. תניא נמי הכי: מגופת חבית שתקנה, נוטלין
ממנה לידים. חמת וכפישה שתקנן, נוטלין מהם לידים - שק
וקופה, אך על פי שמקבלים, אין נוטלין מהם לידים

איבעיא להו: גמהו לאכול במפה? גמי חיישינן דלמא נגע, או לא?
{תא שמע: וכשנתנו לו **לרבי צדוק** אוכל פחות מכביצה, נוטלו
במפה ואוכלו חוץ לסוכה, ואין מברך אחריו - מאי? לאו, הא
כביצה, בעי נטילת ידים!?! אדלמא הא כביצה בעי סוכה ובעי
ברכה!

אתא שמע: **דשמואל** אשכחיה **לרב** דקאכיל במפה. אמר ליה: (קז),
(ב) געבדין כדין?! אמר ליה: דעתי קצרה עלי!

כי סליק **ר' זירא**, אשכחינהו **לר' אמי ור' אסי** דקאכלי בבלאי
חמתות. אמר: תרי גברי רברבי כוותיכו, ליטעו בדרב ושמואל?! -
הא "דעתי קצרה" קאמר! - אשתמיטתיה הא דאמר **רב תחליפא**
בר אבימי אמר **שמואל**: התירו מפה לאוכלי תרומה, ולא התירו
מפה לאוכלי טהרות, ורבי אמי ורבי אסי כהנים הוו!

גאיבעיא להו: אוכל מחמת מאכיל, צריך נטילת ידים או לא?
{תא שמע: **דרב הונא בר סחורה** הוה קאי קמיה **דרב המנונא**.
בלם ליה אומצא ואכיל. אמר ליה: "אי לאו דרב המנונא את, לא
ספינא לך!" ~מאי טעמא? לאו משום דזהיר ולא נגע?! אלא!
דזריז! - קדים ומשי ידיה מעיקרא!

{תא שמע: דאמר **רבי זירא** אמר **רב**: לא יתן אדם פרוסה לתוך
פיו של שמש, אלא אם כן יודע בו שנטל ידיו. והשמש מברך על
כל כוס וכוס, ואינו מברך על כל פרוסה ופרוסה. **ור' יוחנן** אמר:

3 כך בכ"י, וכך מסתבר, מפני שרב אשי היה חברו, ולפננו: "רב ששת", ולא מסתבר, שהיה בדור
שלפניו, ולא היה שואל לו כך

4 כך בכ"י, וכך נראה, מפני שרב אסי היה בהוצל, ולפננו: "רב אשי"

מתברת חולין - ח

מברך על כל פרוסה ופרוסה. אמר **רב פפא**: בשלמא דרב ורבי יוחנן, לא קשיא - הא דאיכא אדם חשוב, הא דליכא אדם חשוב! ~מכל מקום, הא קאמר: אלא אם כן יודע שנטל ידיו?! אשאני שמש, דטריד!

תנו רבנן: לא יתן אדם פרוסה לשמש, בין שהכוס בידו בין שהכוס בידו של בעל הבית, שמא יארע דבר קלקלה בסעודה. והשמש שלא נטל ידיו, אסור ליתן פרוסה לתוך פיו

גאיבעיא להו: מאכיל צריך נטילת ידים או אינו צריך?

תא שמע: דתני **דבי מנשה**: **רבן שמעון בן גמליאל** אומר: אשה מדיחה את ידה אחת במים, ונותנת פת לבנה קטן. אמרו עליו על **שמאי הזקן**, שלא רצה להאכיל בידו אחת, וגזרו עליו שיאכיל בשתי ידיו אומר **אביי**: התם משום שיבתא!

תא שמע: **דאבוה דשמואל** אשכחיה ל**שמואל** דקא בכי. אמר ליה: גאמאי קא בכית? אדמחיין רבאי! - גאמאי? אדאמר לי: קא ספית לבראי, ולא משית ידיה! - גאמאי לא משית? אומר ליה: הוא אכיל, ואנא משינא?! אמר ליה: לא מיסתייה דלא גמיר - מימחא נמי מחי!

והלכתא: אוכל מחמת מאכיל צריך נטילת ידים; מאכיל אינו צריך נטילת ידים

משנה: צורר אדם בשר וגבינה במטפחת אחת, ובלבד שלא יהו נוגעין זה בזה. **רבן שמעון בן גמליאל** אומר: שני אכסנאין אוכלין על שלחן אחד, זה בשר וזה גבינה, ואין חוששין

גמרא: גוכי נוגע זה בזה, מאי הוי?! צונן בצונן הוא! אומר **אביי**: נהי דקליפה לא בעי, הדחה מי לא בעי?!

רבן שמעון בן גמליאל אומר: שני אכסנאין אוכלין על שלחן אחד, זה בשר וזה גבינה, ואין חוששין -- אמר **רב חנן בר אמי** אמר **שמואל**: לא שנו אלא שאין מכירין זה את זה, אבל מכירין זה את זה, אסור. תניא נמי הכי: **רבן שמעון בן גמליאל** אומר: שני אכסנאים שנתארחו לפונדק אחד, זה בא מן הצפון וזה בא מן הדרום, זה בא בחתיכתו וזה בא בגבינתו - אוכלין על שלחן אחד, זה בשר וזה גבינה, ואין חוששין. ולא אסרו אלא בתפיסה אחת

מתברת חולין - ח

#תפיסה אחת סלקא דעתך?! אלא כעין תפיסה אחת!#

אמר ליה **רב יימר בר שלמיא לאביי**: שני אחין ומקפידין זה על זה, מהו? אמר ליה: יאמרו: "כל הסריקין אסורין, וסריקי בייתוס מותרין"? וְאִלְטַעְמִיךְ, הא דאמר **רבי אסי** אמר **רבי יוחנן**: מי שאין לו אלא חלוק אחד, מותר לכבסו בחולו של מועד - יאמרו: (**קח**, **א**) "כל הסריקין אסורין, וסריקי בייתוס מותרין"?! אהתם, הא אמר **מר בר רב אשי**: איזורו מוכיח עליו!

משנה: טיפת חלב שנפלה על החתיכה - אם יש בה בנותן טעם באותה חתיכה, אסור. ניער את הקדרה - אם יש בה בנותן טעם באותה קדרה, אסור

גמרא: אמר **אביי**: טעמו ולא ממשו בעלמא, דאורייתא - דאי סלקא דעתך דרבנן - מבשר בחלב, מאי טעמא לא גמרינן?! ^ דחדוש הוא?! - אי חדוש הוא, אף על גב דליכא נותן טעם נמי! אמר ליה **רבא**: דרך בשול אסרה תורה!

אמר **רב**: כיון שנתן טעם בחתיכה, חתיכה עצמה נעשית נבלה, ואוסרת כל החתיכות כולן, מפני שהן מינה

אמר ליה **מר זוטרא בריה דרב מרי לרבינא**: מכדי רב כמאן אמר לשמעתייה? כרבי יהודה, דאמר מין במינו לא בטיל! - לימא: פליגא אדרבא, דאמר **רבא**: קסבר רבי יהודה: כל שהוא מין ומינו ודבר אחר, סלק את מינו כמי שאינו, ושאינו מינו רבה עליו ומבטלו!?

אמר ליה: אי דנפל ברוטב רכה, הכי נמי! - הכא במאי עסקינן? דנפל ברוטב עבה! ~ומאי קסבר? ^ אי קסבר: אפשר לסוחטו מותר - חתיכה אמאי נעשית נבלה?! - אלא קסבר: אפשר לסוחטו אסור! דאיתמר: **רב**, ו**רבי חנינא**, ו**רבי יוחנן**, דאמרי: אפשר לסוחטו אסור. **שמואל**, ו**רבי שמעון בר רבי**, ו**ריש לקיש**, דאמרי: אפשר לסוחטו מותר!

{וסבר רב, אפשר לסוחטו אסור?! והאיתמר: כזית בשר שנפל לתוך יורה של חלב - אמר **רב**: בשר אסור וחלב מותר - ואי סלקא דעתך אפשר לסוחטו אסור, (**קח**, **ב**) חלב אמאי מותר?! חלב נבלה הוא! אלעולם קסבר רב אפשר לסוחטו אסור! ושאי התם, דאמר קרא: (שמות כג) "לא תבשל גדי בחלב אמו" - גדי אסרה תורה, ולא חלב!

{וסבר רב גדי אסרה תורה ולא חלב?! והא איתמר: חצי זית בשר

מתברת חולין - ח

וחצי זית חלב, שבשלב זה עם זה - אמר **רב**: לוקה על אכילתו, ואינו לוקה על בשולו - ואי סלקא דעתך גדי אסרה תורה ולא חלב, אאכילה אמאי לוקה?! חצי שיעור הוא! ~אלא לעולם קסבר רב חלב נמי אסור, והכא במאי עסקינן? כגון שנפל לתוך יורה רותחת, דמבלע בלע, מפלט לא פלט! {סוף סוף, כי ניית, הדר פליט?! <כשקדם וסילקו!

גופא: חצי זית בשר וחצי זית חלב, שבשלב זה עם זה - אמר **רב**: לוקה על אכילתו, ואינו לוקה על בשולו - {מה נפשך?! אי מצטרפין, אבשול נמי לילקי - אי לא מצטרפין, אאכילה נמי לא לילקי?! <לעולם לא מצטרפי, ובבא מיוורה גדולה!
ולוי אמר: אף לוקה על בשולו! וכן תני **לוי** במתניתין: כשם שלוקה על אכילתו, כך לוקה על בשולו

ובאי זה בשול אמרו? <בבשול שאחרים אוכלין אותו מחמת בשולו!

ו"אפשר לסוחטו" עצמו תנאי היא, דתניא: טפת חלב שנפלה על החתיכה - כיון שנתנה טעם בחתיכה, החתיכה עצמה נעשת נבלה, ואוסרת כל החתיכות כולן, מפני שהן מינה, דברי **ר' יהודה**.
וחכמים אומרים: עד שתתן טעם ברוטב, ובקיפה, ובחתיכות. אמר **רבי**: נראין דברי **ר' יהודה** בשלא ניער ושלא כסה, ודברי חכמים בשניער וכסה

~מאי "לא ניער ולא כסה"? ^אילימא לא ניער כלל ולא כסה כלל - מבלע בלע, מפלט לא פלט! אאלא לא ניער בתחלה אלא בסוף, ולא כסה בתחלה אלא בסוף! {אמאי?! הא בלע והא פלט! <קסבר: אפשר לסוחטו אסור!

~(קט,א) מכלל דר' יהודה סבר: כי ניער מתחלה ועד סוף, וכסה מתחלה ועד סוף, אסור! - {אמאי?! הא לא בלע כלל?! <אימא: לא ניער יפה יפה, ולא כסה יפה יפה!

~אמר מר: ודברי חכמים כשניער וכסה -- גמאי "ניער" ומאי "כסה"? ^אילימא ניער בסוף ולא ניער בתחלה, וכסה בסוף ולא כסה בתחלה - האמרת: נראין דברי **ר' יהודה** בהא?! <אלא ניער מתחלה ועד סוף, וכסה מתחלה ועד סוף - מכלל דרבנן סברי: ניער בסוף ולא ניער בתחלה, כסה בסוף ולא כסה בתחלה, מותר! אלמא קסברי: אפשר לסוחטו, מותר!

{אמר ליה **רב אחא מדיפתי לרבינא**: ממאי דב"אפשר לסוחטו" פליגי?! דלמא "אפשר לסוחטו", דברי הכל אסור, והכא ב"מין במינו" קא מיפלגי! ורבי יהודה לטעמיה, דאמר: מין במינו לא בטיל, ורבנן לטעמייהו, דאמרי: מין במינו בטיל?! אהאי מאי?! אי אמרת בשלמא, דרבנן ב"מין במינו" הכא כרבי יהודה סבירא להו, וב"אפשר לסוחטו" פליגי - היינו דקאמר רבי "נראין דברי רבי יהודה בהא, ודברי חכמים בהא" - אלא אי אמרת "אפשר לסוחטו", דברי הכל אסור, והכא ב"מין במינו" קמיפלגי - האי "נראין דברי ר' יהודה ואין נראין" מבעי ליה! - ותו לא מידי!

משנה: הכחל, קורעו ומוציא את חלבו. לא קרעו, אינו עובר עליו. הלב, קורעו ומוציא את דמו. לא קרעו, אינו עובר עליו

(קטב, גמרא: אמר **רבי זירא** אמר **רב**: אינו עובר עליו, ומותר {והא אנן תנן "אינו עובר עליו" - מיעבר הוא דלא עבר - הא איסורא איכא?! <בדין הוא דאיסורא נמי ליכא, ואידי דבעא למיתנא סיפא "הלב קורעו ומוציא את דמו. לא קרעו, אינו עובר עליו" - התם מיעבר הוא דלא עבר, הא איסורא איכא - תנא נמי רישא "אינו עובר עליו"

^ לימא מסייע ליה: "הכחל, קורעו ומוציא את חלבו. לא קרעו, אינו עובר עליו. הלב, קורעו ומוציא את דמו. לא קרעו, קורעו לאחר בשולו ומותר" - לב הוא דבעי קריעה, אבל כחל לא בעי קריעה! <דלמא לב הוא דסגי ליה בקריעה - אבל כחל, לא סגי ליה בקריעה!

ואיכא דאמרי: אמר **ר' זירא** אמר **רב**: אינו עובר עליו, ואסור ^ לימא מסייע ליה: "אינו עובר עליו" - מיעבר הוא דלא עבר - הא איסורא איכא! <בדין הוא דאיסורא נמי ליכא, ואידי דבעא למיתנא סיפא "הלב, קורעו ומוציא את דמו. לא קרעו, אינו עובר עליו" - דהתם מיעבר הוא דלא עבר, הא איסורא איכא - תנא נמי רישא "אינו עובר עליו"!

{תא שמע: "הכחל, קורעו ומוציא את חלבו. לא קרעו, אינו עובר עליו. הלב, קורעו ומוציא את דמו. לא קרעו, קורעו לאחר בשולו ומותר" - לב הוא דבעי קריעה, אבל כחל לא בעי קריעה! <דלמא לב הוא דסגי ליה בקריעה, אבל כחל לא סגי ליה בקריעה!

תניא כלישנא קמא דרב: כחל שבשלו בחלבו, מותר. קבה שבשלה בחלבה, אסור - ומה הפרש בין זה לזה? זה כנוס במעיו, וזה אין כנוס במעיו!

כיצד קורעו? אמר **רב יהודה**: קורעו שתי וערב, וטחו בכותל!
אמר ליה **ר' אלעזר** לשמעיה: קרע לך, ואנא איכול! {מאי קמשמע לך?! מתניתין היא! אהא קמשמע לך: דלא בעינן שתי וערב וטחו בכותל!

אמרה ליה **ילתא לרב נחמן**: מכדי כל דאסר לך רחמנא, שרא לך כוותיה - אסר לך דמא, שרא לך כבדא; נדה, דס טוהר; חלב בהמה, חלב חיה; חזיר, מוחא דשיבוטא; גירותא, לישנא דכוורא; אשת איש, גרושה בחיי בעלה; אשת אח, יבמה; כותית, יפת תאר - בעינן למיכל בשרא בחלבא! אמר להו **רב נחמן** לטבחי: זויקו לה כחלי! {והאנן תנן: קורעו?! אההוא לקדרה! {והא קתני: "שבשלו" - דיעבד אין, לכתחלה לא?! אהוא הדין דאפילו לכתחלה, ואידי דקא בעי למיתנא סיפא "קבה (קיא) שבשלה בחלבה אסורה", דאפילו דיעבד נמי לא, תנא נמי רישא "שבשלה"!

כי סליק **רבי אלעזר**, אשכחיה לזעירי. אמר ליה: איכא תנא דאתנייה לרב כחל? אחוייה לרב **יצחק בר אבדימי**. אמר ליה: אני לא שניתי לו כחל כל עיקר! ורב, בקעה מצא וגדר בה גדר! דרב איקלע לטטלפוש. שמעה לההיא איתתא דקאמרה לחבירתה: "ריבעא דבשרא, כמה חלבא בעי לבשולי?" אמר: ולא גמירי דבשר בחלב אסור! איעכב וקאסר להו כחלי

רב כהנא מתני הכי. **רבי יוסי בר אבא** מתני: אנא כחל של מניקה שניתי לו, ומפלפולו של רבי חייא, שנה ליה כחל סתם!

רבין ורב יצחק בר יוסף איקלעו לבי **רב פפי**. אייתו לקמייהו תבשילא דכחל. **רב יצחק בר יוסף** אכל. **רבין** לא אכל. אמר **אביי**: רבין תכלא! אמאי לא אכל?! מכדי דביתהו דרב פפי ברתיה דר' יצחק נפחא הוא, ור' יצחק נפחא מריה דעובדא הוה, אי לאו דשמיע לה מבי נשא, לא הוה עבדא!

בסורא לא אכלי כחלי. בפומבדיתא אכלי כחלי. **רמי בר תמרי**, דהוא **רמי בר דיקולי** מפומבדיתא, איקלע לסורא במעלי יומא דכפורי. אפקינהו כולי עלמא לכחלינהו, שדינהו. אזל איהו, נקטינהו אכלינהו. אייתוה לקמיה **דרב חסדא**. אמר ליה: {אמאי תעביד הכי?! אמר ליה: מאתרא דרב יהודה אנא, דאכיל! אמר ליה: {ולית לך "נותנין עליו חומרי המקום שיצא משם וחומר המקום שהלך לשם"?! אמר ליה: חוץ לתחום אכלתינהו! - {ובמה טויתינהו? אמר ליה: בפורצני! - {ודלמא מיין נסך הויא?! אמר ליה: לאחר שנים עשר חדש הוו! {ודלמא דגזל הוה?! אמר ליה:

מתברת חולין - ח

יאוש בעלים הוה, דקדחו בהו חילפי!

חזייה דלא הוה מנח תפילין. אמר ליה: גמאי טעמא לא מנחת תפילין? אמר ליה: חולי מעיין הוא, ואמר **רב יהודה**: חולי מעיין פטור מן התפילין! חזייה דלא הוה קא רמי חוטי. אמר ליה: גמאי טעמא לית לך חוטי? אמר ליה: טלית שאולה היא, ואמר **רב יהודה**: (קי,ב) טלית שאולה, כל שלשים יום פטורה מן הציצית!

אדהכי, אייתוה להווא גברא דלא הוה מוקר אבוה ואמיה. כפתוהו. אמר להו: שבקוהו! דתניא: כל מצות עשה שמתן שכרה בצדה, אין בית דין שלמטה מוזהרין עליה!

אמר ליה: חזינא לך דחריפת טובא! אמר ליה: אי הוית באתריה דרב יהודה, אחוינא לך חורפאי!

אמר ליה **אביי לרב ספרא**: כי סלקת להתם, בעי מינייהו: גכבדא, מה אתון ביה? כי סליק, אשכחיה **לרב זריקא** אמר ליה: אנא שלקי ליה לרבי אמיי, ואכל. כי אתא לגביה, אמר ליה: למיסר נפשה לא קא מיבעיא לי - כי קמבעיא לי, למיסר חבירתה!

{מאי שנא למיסר נפשה, דלא מיבעיא לך, דתנן: "אינה נאסרת" - למיסר חבירתה נמי לא תבעי לך, דתנן: "הכבד אוסרת ואינה נאסרת, מפני שהיא פולטת ואינה בולעת!"}

אמר ליה: דילמא התם בכבדא דאיסורא, (קיא,א) ומשום שמנוניתא - גמשום דמא מאי?

כי הדר סליק, אשכחיה לר' **זריקא** אמר ליה: האי נמי לא תבעי לך! דאנא וינאי בריה דרבי אמיי איקלען לבי יהודה בריה דר' שמעון בן פזי, וקריבו לן קניא בקופיה, ואכלנא!

{מתקיף לה **רב אשי**, ואיתימא ר' **שמואל מזרוקיניא**: ודלמא פי קנה חוץ לקדרה הוה?! אי נמי: מיחלט הוה חליט ליה מעיקרא! כי הא דרב הונא חלטי ליה בחלא, ורב נחמן חלטי ליה ברותחין. וסבר **רב פפא** קמיה דרבא למימר: חלא אסיר. אמר ליה: אי חלא אסיר, איהו נמי אסיר! - כי היכי דפליט, הדר בלע!

רב בר שבא איקלע לבי רב נחמן. אייתו ליה כבדא שליקא, ולא אכל. אמרו ליה: בר בי רב דלגיו לא אכיל! - גומנו? - רב בר שבא! אמר להו **רב נחמן**: גאמו לשבא!

כתנאי: ר' אליעזר אומר: הכבד אוסרת ואינה נאסרת, מפני שפולטת ואינה בולעת. ר' ישמעאל בנו של ר' יוחנן בן ברוקה

מתברת חולין - ח

אומר: מתובלת אוסרת ונאסרת; שלוקה אוסרת ונאסרת
רבה בר רב הונא אקלע לבי **רבה בר רב נחמן**. אייתי לקמיה תלת
סאוי טחאי. אמר להו: מי הוה ידעיתו דאתינא?! אמרו ליה: מי
עדיפת לן מינה?! דכתיב: (ישעיהו נח) "וקראת לשבת עונג"
אדהכי, אשכח ההוא כבדא, דהוה בה סמפונא דבליעא דמא.
אמר להו: אמאי עבדיתו הכי? אמרו ליה: אלא היכי נעביד?! אמר
להו: קרעו שתי וערב, וחיתוכא לתחת! - והני מילי כבדא, אבל
טחלא, שומנא בעלמא הוא! כי הא דשמואל, עבדי ליה תבשילא
דטחלי ביומא דעביד מלתא

אתמר: כבדא עילוי בשרא, שרי - דמא משרק שריק; כחלא עילוי
בשרא, אסור - מאי טעמא? חלב סרוכי מסריד!

רב דימי מנהרדעא מתני אפכא: כחלא עילוי בשרא, שרי - מאי
טעמא? חלב שחוטה דרבנן! כבדא עילוי בשרא, אסור - דס
דאורייתא!

דרש **מרימר**: הלכתא: בין כבדא בין כחלא, תותי בשרא שרי -
עילוי בשרא, דיעבד אין, לכתחלה לא

רב אשי איקלע לבי **רמי בר אבא** חמוה. חזייה לבריה **דרמי בר**
אבא דקא (קיא,ב) שפיד כבדא עילוי בשרא. אמר: כמה יהיר הא
מרבנן! אימר דאמור רבנן דיעבד - לכתחלה מי אמור!?

ואי איכא בי דוגי, בשרא עילוי כבדא נמי אסיר! {ומאי שנא
מדמא דבשרא?! <דמא דבשרא שכן - דמא דכבדא קפי!

אמר **רב נחמן** אמר **שמואל**: סכין ששחט בה, אסור לחתוך בה
רותח. צונן - אמרי לה בעיא הדחה, ואמרי לה לא בעיא הדחה
אמר **רב יהודה** אמר **שמואל**: קערה שמלח בה בשר, אסור לאכול
בה רותח. ושמואל לטעמיה, דאמר **שמואל**: מליח הרי הוא
כרותח, וכבוש הרי הוא כמבושל

כי אתא **רבין** אמר ר' **יוחנן**: מליח אינו כרותח, וכבוש אינו
כמבושל. אמר **אביי**: הא דרבין ליתא! דההיא פינכא דהוה בי ר'
אמי, דמלח ביה בשרא, ותבריה - מכדי רבי אמי תלמיד דר' יוחנן
הוה, מאי טעמא תבריה? לאו משום דשמיעא ליה מיניה דר' יוחנן
דאמר מליח הרי הוא כרותח!

יטיב **רב כהנא** אחוה **דרב יהודה** קמיה **דרב הונא**, ויטיב וקאמר:

מתברת חולין - ח

קערה שמלח בה בשר, אסור לאכול בה רותח. וצנון שחתכו בסכין, מותר לאכול בכותח; מאי טעמא? אמר **אביי**: האי היתרא בלע, והאי איסורא בלע!

{אמר ליה **רבא**: כי בלע היתרא, מאי הוי? סוף סוף, האי היתרא דאתי לידי איסורא הוא, דאיסורא קאכיל! | אלא אמר **רבא**: האי אפשר למטעמיה, והאי לא אפשר למטעמיה!

{אמר ליה **רב פפא לרבא**: וליטעמיה קפילא ארמאה?! מי לא תנן: קדרה שבישל בה בשר, לא יבשל בה חלב. ואם בשל, בנותן טעם; בשל בה תרומה, לא יבשל בה חולין. ואם בשל, בנותן טעם ~ ואמרינן: בשלמא תרומה, טעים לה כהן - אלא בשר בחלב, מאן טעים לה?! ואמר לן: ליטעמיה קפילא! - הכא נמי, ליטעמיה קפילא?! >הכא נמי, כי קאמינא, דליכא קפילא!

איתמר: דגים שעלו בקערה - **רב** אמר: אסור לאכלן בכותח, ו**שמואל** אמר: מותר לאכלן בכותח -- **רב** אמר: אסור - נותן טעם הוא; ו**שמואל** אמר: מותר - נותן טעם בר נותן טעם הוא

והא דרב, לאו בפירוש איתמר, אלא מכללא איתמר. דרב איקלע לבי רב שימי בר חייא, בר בריה. חש בעיניו. עבדו ליה שייפא בצעא. בתר הכי, רמו ליה בשולא בגווה. טעים ליה טעמא דשייפא. אמר: יהיב טעמא כולי האי! - ולא היא! - שאני התם, דנפיש מררה טפי!

רבי אלעזר הוה קאים קמיה ד**מר שמואל**. אייתו לקמיה דגים שעלו בקערה, וקא אכיל בכותח. יהיב ליה ולא אכל. אמר ליה: &לבך יהיבי ליה ואכל, ואת לא אכלת?! אתא לקמיה ד**רב**. אמר ליה: &הדר ביה מר משמעתי? אמר ליה: חס ליה לזרעיה דאבא בר אבא, דליספי לי מידי ולא סבירא לי!

רב הונא ורב חייא בר אשי הוו יתבי, חד בהאי גיסא דמברא דסורא וחד בהאי גיסא דמברא. למר אייתו ליה דגים שעלו בקערה ואכל בכותח. למר אייתו ליה תאנים וענבים בתוך הסעודה, ואכל ולא בריך. מר אמר ליה לחבריה: יתמא! עבד רבך הכי?! ומר אמר ליה לחבריה: יתמא! עבד רבך הכי?! מר אמר ליה לחבריה: אנא כשמואל סבירא לי! ומר אמר ליה לחבריה: אנא כר' חייא סבירא לי! דתני ר' **חייא**: פת פוטרת כל מיני מאכל, ויין פוטר כל מיני משקין

אמר **חזקיה** משום **אביי**: הלכתא: דגים שעלו בקערה, מותר

מתברת חולין - ח

לאוכלן בכותח; צנון שחתכו בסכין שחתך בה בשר, אסור לאוכלו בכותח - והני מילי צנון, **(קיב,א)** דאגב חורפיה בלע, אבל קישות, גריר לבי פסקיה ואכיל. קילחי דליפתא שרי - דסילקא אסירי - ואי פתך בהו דליפתא, שפיר דמי!

געא מיניה **רב דימי מרב נחמן**: מהו לאנוחי כדא דמלחא גבי כדא דכמכא? אמר ליה: אסור! גדחלא מאי? אמר ליה: שרי! גומאי שנא? - לכי תיכול עלה כורא דמלחא! #כמאי טעמא? האי איתיה איסורא בעיניה, והאי ליתיה איסורא בעיניה!

ההוא בר גוזלא דנפל לכדא דכמכא - שרייה **רב חיננא בריה דרבא מפשרוניה**. אמר **רבא**: מאן חכים למישרי כי האי גוונא, אי לאו רב חיננא בריה דרבא מפשרוניה! קסבר: כי אמר שמואל מליח הרי הוא כרותח, הני מילי היכא דאינו נאכל מחמת מלחו - אבל האי כותחא, הרי נאכל מחמת מלחו! והני מילי חי - אבל צלי, בעי קליפה! ואי אית ביה פילי, כוליה אסור! ואי מתבל בתבלין, כוליה אסור!

אמר **רב נחמן** אמר **שמואל**: ככר שחתך עליה בשר, אסור לאכלה - והני מילי דאסמיק, והני מילי דאבריה, והני מילי דאסמכיה - אבל קלישתא, לית לן בה. **שמואל** שדי ליה לכלביה. **רב הונא** יהיב ליה לשמעיה {מה נפשך?! אי שרי, לכולי עלמא שרי - אי אסור, לכולי עלמא אסור?!} אשאני רב הונא, דאנינא דעתיה! **רבא** אכיל ליה, וקרי ליה "חמר בשר"

אמר **רב נחמן** אמר **שמואל**: אין מניחין כלי תחת בשר עד שיכלה כל מראה אדמומית שבו גמנא ידעינן? **כמר זוטרא** משמיה **דרב פפא** אמר: משתעלה תימרתנו! {מתקיף לה **רב אשי**: ודלמא תתאה מטא, עילאה לא מטא?!} ~אלא אמר **רב אשי**: לית ליה תקנתא, אלא משדא ביה תרתי גללי מלחא, **(קיב,ב)** ומשפייה! {אמר ליה **רב אחא בריה דרב איקא לרב אשי**: ומי אמר שמואל הכי?!} והאמר **שמואל**: ככר שחתך עליה בשר, אסור לאכלה?! אשאני התם, דאגב דוחקא דסכינא פליט!

אמר **רב נחמן**: דגים ועופות שמלחן זה עם זה, אסורין - גהיכי דמי? ^ אי בכלי שאינו מנוקב, אפילו עופות ועופות נמי אסירי! ^ אי בכלי מנוקב, אפילו דגים ועופות נמי שרי! אלעולם בכלי מנוקב, ודגים משום דרפו קרמייהו, קדמי ופלטי. ועופות קמיטי. בתר דניחי דגים, פליטי עופות, והדר בלעי מיניה!

מתברת חולין - ח

רב מרי בר רחל אימלח ליה בשר שחוטה בהדי בשר טרפה. אתא לקמיה **דרבא**. אמר ליה: (ויקרא יא) "הטמאים" - לאסור צירן ורוטבן וקיפה שלהן! (**קיג,א**) {ולימא ליה מדשמואל, דאמר **שמואל**: מליח הרי הוא כרותח, וכבוש הרי הוא כמבושל!} <אי מדשמואל, הוה אמינא: הני מילי דמן, אבל צירן ורוטבן לא - קמשמע לן!

{מיתיבי: דג טהור שמלחו עם דג טמא, מותר - מאי? לאו שהיו שניהן מלוחין?! <לא! כגון שהיה טהור מליח וטמא תפל!} {והא מדקתני סיפא: היה טהור מליח וטמא תפל, מותר - מכלל דרישא בששניהם מלוחין עסקינן! <פרושי קא מפרש: טהור שמלחו עם דג טמא, מותר - כיצד? שהיה טהור מליח וטמא תפל!

הכי נמי מסתברא! דאי סלקא דעתך רישא שניהם מלוחים - השתא שניהם מלוחים שרי - טהור מליח וטמא תפל מיבעיא?! <אי משום הא, לא איריא! - תנא סיפא לגלויי רישא! דלא תימא: רישא טהור מליח וטמא תפל, אבל שניהם מלוחין, אסור - תנא סיפא "טהור מליח וטמא תפל" - מכלל דרישא שניהן מלוחין, ואפילו הכי, שרי!

{תא שמע מסיפא דסיפא: אבל אם היה טמא מליח וטהור תפל, אסור - טמא מליח וטהור תפל הוא דאסור - הא שניהן מלוחין, שרי! <איידי דתנא רישא "טהור מליח וטמא תפל", תנא נמי סיפא "טמא מליח וטהור תפל"

סימן: בישראל דמנח נפקותא

אמר **שמואל**: אין הבשר יוצא מידי דמו אלא אם כן מולחו יפה יפה, ומדיחו יפה יפה

אתמר: **רב הונא** אמר: מולח ומדיח. במתניתא תנא: מדיח ומולח ומדיח - ולא פליגי - הא דחלליה בי טבחא, הא דלא חלליה בי טבחא

רב דימי מנהרדעא מלח ליה במילחא גללניתא, ומנפיץ ליה אמר **רב משרשיא**: אין מחזיקין דם בבני מעיים. תרגמא אכרכשא, ומעייא, והדרא דכנתא

אמר **שמואל**: אין מניחין בשר מליח אלא על גבי כלי מנוקב **רב ששת** מלח ליה גרמא גרמא {תרי מאי טעמא לא? משום דפריש מהאי ובלע האי - חד נמי, פריש מהאי גיסא, ובלע האי

גיסא! אלא לא שנא!

אמר **שמואל** משום ר' **חייא**: השובר מפרקתה של בהמה קודם שתצא נפשה, הרי זה מכביד את הבשר, וגוזל את הבריות, ומבליע דם באברים. איבעיא להו: הֲהיכי קאמר? מכביד את הבשר וגוזל את הבריות, משום דמבליע דם באברים - הא לדידיה שפיר דמי? - או דלמא לדידיה נמי אסור? - תיקו!

משנה: המעלה את העוף עם הגבינה על השלחן, אינו עובר בלא תעשה

גמרא: הא אוכלו, עובר בלא תעשה! - שמע מינה: בשר עוף בחלב דאורייתא! אאימא: המעלה את העוף עם הגבינה על השולחן, אינו בא לידי לא תעשה!

משנה: בשר בהמה טהורה בחלב בהמה טהורה - אסור לבשל ואסור בהנאה; בשר בהמה טהורה בחלב בהמה טמאה, בשר בהמה טמאה בחלב בהמה טהורה - מותר לבשל ומותר בהנאה. **ר' עקיבא** אומר: חיה ועוף אינם מן התורה, שנאמר: (שמות כג) "לא תבשל גדי בחלב אמו" שלש פעמים - פרט לחיה, ולעוף, ובהמה טמאה. **רבי יוסי הגלילי** אומר: נאמר: (דברים יד) "לא תאכלו כל נבלה", ונאמר: "לא תבשל גדי בחלב אמו" - את שאסור משום נבלה, אסור לבשל בחלב - עוף, שאסור משום נבלה, יכול יהא אסור לבשל בחלב? תלמוד לומר: "בחלב אמו" - יצא עוף, שאין לו חלב אם

גמרא: הֲמנא הני מילי? אמר ר' **אלעזר**: אמר קרא: (בראשית לח) "וישלח יהודה את גדי העזים" - (**קיג,ב**) כאן גדי עזים - הא כל מקום שנאמר "גדי" סתם, אפילו פרה ורחל במשמע! וְלִילֵךְ מיניה!?! כתיב קרא אחרינא: (בראשית כז) "ואת עורות גדיי העזים" - כאן גדיי העזים - הא כל מקום שנאמר "גדי" סתם, אפילו פרה ורחל במשמע! וְלִילֵךְ מיניה!?! אהו להו שני כתובין הבאין כאחד, וכל שני כתובים הבאים כאחד, אין מלמדין! {הניחא למאן דאמר אין מלמדין, אלא למאן דאמר מלמדין, מאי איכא למימר?! אתרי מיעוטי כתיבי: "עזים" "העזים"!

אמר **שמואל**: "גדי" לרבות את החלב; "גדי" לרבות את המתה; "גדי" לרבות את השליל; "גדי" להוציא את הדם; "גדי" להוציא את השליא; "גדי" להוציא את הטמאה. "בחלב אמו" - ולא בחלב

מתברת חולין - ח

זכר; "בחלב אמו" - ולא בחלב שחוטה; "בחלב אמו" - ולא בחלב טמאה! {הא תלתא "גדי" כתיבי, ואנן שיתא דרשינן!!} <קסבר שמואל: איסור חל על איסור; ואיסור חלב ומתה מחד קרא נפקי; דם נמי - לאו גדי הוא; ושליא נמי - פירשא בעלמא הוא! - פשו להו תרי, חד לרבות את השליל וחד למעוטי בהמה טמאה

{וסבר שמואל איסור חל על איסור?! והאמר **שמואל** משום ר' **אלעזר**: מנין לכהן טמא שאכל תרומה טמאה, שאינו במיתה? שנאמר: (ויקרא כב) "ומתו בו כי יחלוהו" - פרט לזו, שמחוללת ועומדת! <איבעית אימא: בעלמא איסור חל על איסור, ושאני התם דמיעט רחמנא "ומתו בו" >>איבעית אימא: בעלמא קסבר שמואל אין איסור חל על איסור, ושאני הכא דרבי רחמנא "גדי"; <<ואיבעית אימא: הא דידיה, הא דרביה

בעא מיניה **רב אחדבוי בר אמי מרב**: המבשל בחלב גדי⁶ שלא הניקה, מהו? אמר ליה: מדאיצטריכא לשמואל למימר: "בחלב אמו" - ולא בחלב זכר - זכר הוא, דלא אתי לכלל אם - אבל האי, כיון דבא לכלל אם, אסור!

אתמר: המבשל חלב בחלב, **רבי אמי ורבי אסי**: חד אמר לוקה, וחד אמר אינו לוקה ^ לימא בהא קמיפלגי: דמאן דאמר לוקה, קסבר: איסור חל על איסור, ומאן דאמר אינו לוקה קסבר: אין איסור חל על איסור! לא! דכולי עלמא אין איסור חל על איסור - אאכילה, דכולי עלמא לא פליגי דלא לקי - כי פליגי אבשול - מאן דאמר לוקה - חד איסורא הוא; ומאן דאמר אינו לוקה - להכי אפקה רחמנא לאכילה בלשון בישול, (**קיד, א**) כיון דעל אכילה לא לקי, אבישול נמי לא לקי

<<ואיכא דאמרי: אבישול כולי עלמא לא פליגי דלקי - כי פליגי אאכילה: מאן דאמר אינו לוקה, דהא אין איסור חל על איסור; ומאן דאמר לוקה - להכי אפקה רחמנא לאכילה בלשון בישול - כיון דאבישול לקי, אאכילה נמי לקי!

<<ואיבעית אימא: מר אמר חדא ומר אמר חדא, ולא פליגי!

{מיתבי: המבשל במי חלב, פטור; דם שבשלו בחלב, פטור; העצמות והגידים והקרנים והטלפים שבשולן בחלב, פטור; הפגול והנותר והטמא שבשולן בחלב, חייב!} <האי תנא סבר איסור חל על איסור!

המבשל במי חלב פטור -- מסייע ליה לריש לקיש, דתנן: מי חלב,

5 כן לפננו, ויש גורסים "רבא", ובכ"י, "ר' נחמן"

6 כן לפננו, ובכ"י "גדיה"

מתברת חולין - ח

הרי הן כחלב, והמוחל הרי הוא כשמן. אמר **ריש לקיש**: לא שנו אלא להכשיר את הזרעים - אבל לענין בישול בשר בחלב, מי חלב אינו כחלב⁷

תנו רבנן: "בחלב אמו" - אין לי אלא בחלב אמו - בחלב פרה ורחל מנין? אמרת: קל וחומר: ומה אמו, שלא נאסרה עמו בהרבעה, נאסרה עמו בבשולו - פרה ורחל, שנאסרו עמו בהרבעה, אינו דין שנאסרו עמו בבשולו?! תלמוד לומר: "בחלב אמו"!

{והא, למה לי קרא?! הא אתיא ליה?! אמר **רב אשי**: משום דאיכא למימר: מעיקרא דדינא פירכא: מהיכא קא מייתית לה? מאמו! מה לאמו, שכן נאסרה עמו בשחיטה - תאמר בפרה, שלא נאסרה עמו בשחיטה?! - תלמוד לומר: "בחלב אמו"!

תניא אידך: "בחלב אמו" - אין לי אלא בחלב אמו - בחלב אחותו גדולה מנין? אמרת: קל וחומר: ומה אמו, שנכנסה עמו לדיר להתעשר, נאסרה עמו בבשול - אחותו, שלא נכנסה עמו לדיר להתעשר, אינו דין שנאסרה עמו בבשול?! תלמוד לומר: "בחלב אמו"!

{והא, למה לי קרא?! הא אתיא ליה?! אמר **רב אשי**: משום דאיכא למימר: מעיקרא דדינא פירכא: מהיכא קא מייתית לה? מאמו! מה לאמו, שכן נאסרה עמו בשחיטה - תאמר באחותו גדולה, שלא נאסרה עמו בשחיטה?! תלמוד לומר: "בחלב אמו"!

אשכחן אחותו גדולה - אחותו קטנה מנין? אתיא מביניא! מהי תיתי? תיתי מאמו {מה לאמו שכן נאסרה עמו בשחיטה! אחותו גדולה תוכיח! {מה לאחותו גדולה, שלא נכנסה עמו לדיר להתעשר! אמו תוכיח! וחזר הדין - לא ראי זה כראי זה, ולא ראי זה כראי זה - הצד השווה שבהן שהוא בשר ואסור לבשל בחלב - אף אני אביא אחותו קטנה, שהוא בשר, ואסור לבשל בחלב!

{אי הכי, אחותו גדולה נמי תיתי מביניא?! | אין הכי נמי! - אלא "בחלב אמו" למה לי? - מבעי ליה לכדתניא: "בחלב אמו" - אין לי אלא בחלב אמו - (**קיד, ב**) היא עצמה בחלבה מנין? אמרת: קל וחומר: ומה במקום שלא נאסר פרי עם פרי בשחיטה, נאסר פרי

7 עד כאן, דרך אחד של דרשות הפסוקים, ש"גדיל" כולל הכל לאיסור, והדרשות הן מעוטסים. מכאן, שמפסוק הראשון היינו אומרים שדווקא גדי ודווקא אמו ודווקא איסור בישול, והדרשות באות לרבות

מתברת חולין - ח

עם האם בשחיטה - מקום שנאסר פרי עם פרי בבשול, אינו דין שנאסר פרי עם האם בבשול?! תלמוד לומר: "בחלב אמו"

{הא למה לי קרא?! הא אתיא לה?! אמר **רב אחדבוי בר אמי**: משום דאיכא למימר: סוס בן סוסיא אחי פרדה יוכיח, שאסור פרי עם פרי, ומותר פרי עם האם! {התם זרע האב הוא דקא גרים, דהא פרד בן סוסיא אחי פרדה יוכיח, שמותר פרי עם פרי, ואסור פרי עם האם | אלא אמר **מר בריה דרבנא**: משום דאיכא למימר: עבד בן שפחה אחי משוחררת יוכיח, שאסור פרי עם פרי, ומותר פרי עם האם!

{התם גט שיחרור הוא דקא גרים, דהא עבד בן משוחררת אחי שפחה יוכיח, שמותר פרי עם פרי, ואסור פרי עם האם! | אלא אמר **רב אידי בר אבין**: משום דאיכא למימר: כלאי זרעים יוכיחו, שאסור פרי עם פרי, ומותר פרי עם האם!

{כלום נאסר פרי עם פרי אלא על ידי האם! דהא חיטי ושערי בכדא, ולא מיתסרו! | אלא אמר **רב אשי**: משום דאיכא למימר: מה לפרי עם פרי, שכן שני גופים - תאמר בפרי עם האם, שכן גוף אחד - משום הכי איצטריך קרא!

אמר **רב אשי**: מנין לבשר בחלב שאסור באכילה? שנאמר: (דברים יד) "לא תאכל כל תועבה" - כל שתעבתי לך, הרי הוא בבל תאכל! וואין לי אלא באכילה - בהנאה מנין? כדרבי אבהו, דאמר **ר' אבהו** אמר **ר' אלעזר**: כל מקום שנאמר "לא יאכל", "לא תאכל", "לא תאכלו" - אחד איסור אכילה ואחד איסור הנאה במשמע, עד שיפרוט לך הכתוב כדרך שפרט לך בנבלה, לגר בנתינה ולגוי במכירה! דתניא: (דברים יד) "לא תאכלו כל נבלה לגר אשר בשעריך תתננה ואכלה, או מכור לנכרי" - אין לי אלא לגר בנתינה ולגוי במכירה - לגר במכירה מנין? תלמוד לומר: "לגר תתננה ... או מכור"; לגוי בנתינה מנין? תלמוד לומר: "תתננה ... או מכור לנכרי" - נמצא אחד גר ואחד גוי, בין במכירה בין בנתינה, דברי **ר' מאיר**. **רבי יהודה** אומר: דברים ככתבן - לגר בנתינה ולגוי במכירה

מאי טעמא דרבי יהודה? אי סלקא דעתך כדקאמר **ר' מאיר**, לכתוב רחמנא "לא תאכלו כל נבלה לגר אשר בשעריך תתננה ואכלה ומכור" - "או" למה לי? שמע מינה, לדברים ככתבן הוא דאתא - לגר בנתינה ולגוי במכירה!

%ור' מאיר אמר לך: האי "או", להקדים נתינה דגר למכירה דגוי

מתברת חולין - ח

%ורבי יהודה: להקדים נתינה דגר למכירה דגוי לא צריך קרא - סברא הוא! - זה אתה מצווה להחיותו, וזה אי אתה מצווה להחיותו!

סימן: שבת, חורש, וכלאי זרעים, אותו ואת בנו, ושילוח הקן {אלא מעתה: (קטו,א) מעשה שבת ליתסרו, דהא "תיעבתי לך" הוא! אמר קרא: (שמות לא) "כי קדש היא לכם" - היא קדש, ואין מעשיה קדש!

{חורש בשור ובחמור, וחוסם פי פרה ודש בה, ליתסרו, דהא "תיעבתי לך" הוא! אהשתא: ומה שבת דחמירא, מעשיה מותרים - הני לא כל שכן!

{כלאי זרעים ליתסרו, דהא "תיעבתי לך" הוא! אמדגלי רחמנא גבי כלאי הכרם: (דברים כב) "פן תקדש" - "פן תוקד אש" - מכלל דכלאי זרעים שרו! ואימא: כלאי כרם אסורין בין באכילה בין בהנאה - כלאי זרעים, באכילה אסירי, בהנאה שרו! אאיתקוש לכלאי בהמה, דכתיב: (ויקרא יט) "בהמתך לא תרביע כלאים, שדך לא תזרע כלאים" - מה בהמתך, היוצא ממנה מותרת - אף שדך, היוצא ממנו מותר! וכלאי בהמה גופייהו מנא לך? אמדאסר רחמנא כלאים לגבוה, מכלל דלהדיוט שרי!

{אותו ואת בנו ליתסר! אמדאסר רחמנא מחוסר זמן לגבוה, מכלל דלהדיוט שרי!

{שילוח הקן ליתסר! אלא אמרה תורה "שלח" לתקלה!

אמר **ריש לקיש**: מנין לבשר בחלב שאסור? תלמוד לומר: (שמות יב) "אל תאכלו ממנו נא, ובשל מבושל" - שאין תלמוד לומר "מבושל" - מה תלמוד לומר "מבושל"? לומר לך: יש לך בשול אחר שהוא כזה! - ואי זה? זה בשר בחלב!

אמר ליה **רבי יוחנן**: (קטו,ב) וזכעורה זו ששנה **רבי**: "לא תאכלנו" - בבשר בחלב הכתוב מדבר. אתה אומר בבשר בחלב הכתוב מדבר, או אינו אלא באחד מכל האיסורין שבתורה? אמרת: צא ולמד משלש עשרה מדות שהתורה נדרשת בהן - דבר הלמד מענינו - במה הכתוב מדבר? בשני מינין! - אף כאן, בשני מינין! אאי מההיא, הוה אמינא: הני מילי באכילה, אבל בהנאה לא! - קמשמע לך!

ורבי, בהנאה מנא ליה? אנפקא ליה מהכא: נאמר כאן: (דברים

מתברת חולין - ח

יד) "כי עם קדוש אתה לה' ", ונאמר להלן: (דברים כג) "ולא יהיה קדש בבני ישראל" - מה להלן, בהנאה - אף כאן, בהנאה!
דבי רבי אליעזר תנא: (דברים יד) "לא תאכלו כל נבלה לגר אשר בשעריך תתננה ואכלה, או מכור לנכרי כי עם קדוש אתה לה' אלהיך לא תבשל גדי בחלב אמו" - אמרה תורה: כשתמכרנה, לא תבשלנה ותמכרנה!

דבי רבי ישמעאל תנא: (שמות כג; שמות לד; דברים יד) "לא תבשל גדי בחלב אמו" שלש פעמים - אחד לאיסור אכילה, ואחד לאיסור הנאה, ואחד לאיסור בשול

תניא: **איסי בן יהודה** אומר: מנין לבשר בחלב שאסור? נאמר כאן: (דברים יד) "כי עם קדוש אתה", ונאמר להלן: (שמות כב) "ואנשי קדש תהיון לי, ובשר בשדה טרפה, לא תאכלו" - מה להלן, אסור - אף כאן, אסור! ואין לי אלא באכילה - בהנאה מנין? אמרת: קל וחומר: ומה ערלה, שלא נעבדה בה עבירה, אסורה בהנאה - בשר בחלב, שנעבדה בו עבירה, אינו דין שאסור בהנאה?! {מה לערלה, שכן לא היתה לה שעת הכושר! <חמץ בפסח יוכיח, שהיתה לו שעת הכושר, ואסור בהנאה! <מה לחמץ בפסח, שכן ענוש כרת! <כלאי הכרם יוכיחו, שאין ענוש כרת, ואסור בהנאה!

{למה לי גזירה שוה?! לייתי כולה בקל וחומר מערלה: ומה ערלה, שלא נעבדה בה עבירה, אסורה בין באכילה בין בהנאה - בשר בחלב, שנעבדה בו עבירה, אינו דין שאסור בין באכילה בין בהנאה?! <משום דאיכא למימר: חורש בשור ובחמור, וחוסס פי פרה ודש בה, יוכיחו⁸, שנעבדה בהם עבירה, ושרו!

{למה לי למימר "כלאי הכרם יוכיחו"?! לימא "ערלה תוכיח", וליהדר דינא, וליתי במה הצד?! <אמר **רב אשי**: משום דאיכא למימר: נבלה תוכיח, שאסורה באכילה, ומותרת בהנאה! {אמר ליה **רב מרדכי לרב אשי**: הכי אמרינן משמיה **דריש לקיש**: כל "מה הצד", מגופו פרכינן - מעלמא לא פרכינן! - אי הכי, תיתי במה הצד?! <משום דאיכא למיפרך: מה להצד השוה שבהן, שכן גדולי קרקע! {אי הכי, השתא נמי, איכא למיפרך: מה לכלאי הכרם, שכן גדולי קרקע?! <אמר ליה **רב מרדכי לרב אשי**: הכי אמרינן משמיה **דריש לקיש**: כל "מה הצד" פרכינן כל דהו - "לא אם

8 כן בכ"י, ולפננו "יוכיח"

מתברת חולין - ח

אמרת", °קל וחומר פרכינן, כל דהו לא פרכינן
{ולפרוד לכולהו: מה לכולהו, שכן גדולי קרקע?! |אלא אמר ליה
רב מרדכי לרב אשי: הכי אמרינן משמיה ד**ריש לקיש:** (קטז, א)
חדא מחדא - קולא וחומרא פרכינן, כל דהו לא פרכינן; חדא
מתרתי - אפילו כל דהו פרכינן; חדא מתלת - אי הדר דינא ואתי
במה הצד, פרכינן כל דהו - ואי לא, קולא וחומרא פרכינן, כל
דהו לא פרכינן!

{ולפרוד: מה לכלאי הכרם, שכן לא היתה להן שעת הכושר?!
אמר **רב אדא בר אהבה:** זאת אומרת: כלאי הכרם, עיקרן נאסר,
והיתה להן שעת הכושר קודם השרשה! {מתלב **רב שמעיה בר**
זעירא: המעביר עציץ נקוב בכרם, אם הוסיף מאתים אסור -
הוסיף אין, לא הוסיף לא?! אמר **אביי:** תרי קראי כתיבי: כתיב:
(דברים כב) "פן תקדש המלאה", וכתיב: "הזרע" - הא כיצד? זרוע
מעיקרו, בהשרשה; זרוע ובא - הוסיף אין, לא הוסיף לא!

מתניתין דלא כי האי תנא, דתניא: **רבי שמעון בן יהודה** אומר
משום **רבי שמעון:** בשר בחלב אסור באכילה ומותר בהנאה,
שנאמר: (דברים יד) "כי עם קדוש אתה" ונאמר להלן: (שמות כב)
"ואנשי קדש תהיון לי" - מה להלן, אסור באכילה ומותר בהנאה,
אף כאן, אסור באכילה ומותר בהנאה

ר' עקיבא אומר: חיה ועוף אינם מן התורה, שנאמר: (שמות כג)
"לא תבשל גדי בחלב אמו" שלש פעמים - פרט לחיה, ולעוף,
ובהמה טמאה -- {הני, הא אפקינהו לכדשמואל! אקסבר רבי
עקיבא: איסור חל על איסור - חלב ומתה לא צריכי קרא; שליל,
גדי מעליא הוא - אייתרו להו כולהו! פרט לחיה, ועוף, ולבהמה
טמאה!

רבי יוסי הגלילי אומר: נאמר: (דברים יד) "לא תאכלו כל נבלה",
ונאמר: "לא תבשל גדי בחלב אמו" - את שאסור משום נבלה,
אסור לבשל בחלב - עוף, שאסור משום נבלה, יכול יהא אסור
לבשל בחלב? תלמוד לומר: "בחלב אמו" - יצא עוף, שאין לו חלב
אם -- גמאי איכא בין רבי יוסי הגלילי לרבי עקיבא? איכא
ביניהו חיה - רבי יוסי הגלילי סבר חיה דאורייתא, ור' עקיבא

סבר חיה דרבנן

<<איבעית אימא: עוף איכא בינייהו - ר' עקיבא סבר חיה ועוף אינן מן התורה - הא מדרבנן אסירי; ור' יוסי הגלילי סבר: עוף, אפילו מדרבנן נמי לא אסיר

תניא נמי הכי: במקומו של רבי אליעזר היו כורתין עצים לעשות פחמין לעשות ברזל; במקומו של רבי יוסי הגלילי היו אוכלין בשר עוף בחלב

לוי איקלע לבי יוסף רישבא. אייתו לקמיה רישא דטיוסא בחלבא, ולא אמר להו ולא מידי. כי אתא לקמיה דרבי, אמר ליה: ׀אמאי לא תשמתינהו?! אמר ליה: אתריה דרבי יהודה בן בתירא הוא, ואמינא: דרש להו כרבי יוסי הגלילי, דאמר: יצא עוף, שאין לו חלב אם!

משנה: קבת הנכרי ושל נבלה, הרי זו אסורה. המעמיד בעור של קבה כשרה - (**קטז,ב**) אם יש בנותן טעם, הרי זו אסורה. כשרה שינקה מן הטרפה, קבתה אסורה; טרפה שינקה מן הכשרה, קבתה מותרת, מפני שכנוס במעיה

גמרא: {אטו קבת נכרי לאו נבלה היא?! אמר **רב הונא:** הכא בלוקח גדי מן הגוי עסקינן, וחיישינן שמא ינק מן הטרפה! {ומי חיישינן שמא ינק מן הטרפה?! והתנן: לוקחים ביצים מן הגוים ואין חוששין, לא משום נבלה ולא משום טרפה! |אלא אימא: חיישינן שמא ינק מן הטמאה! {ומאי שנא טרפה, דלא חיישינן, ומאי שנא טמאה, דחיישינן? <טרפה, לא שכיחא - טמאה שכיחא! {אי שכיחא, אפילו גבי דידן ניחוש! אאנן, דבדלינן מינייהו, וכי חזינן להו מפרשינן להו, לא גזרו בהו רבנן - אינהו, דלא בדילי מינייהו, וכי חזו להו לא מפרשי להו, גזרו בהו רבנן!

<<**שמואל** אמר: חדא קתני: "קבת שחיטת גוי נבלה" {ומי אמר שמואל הכי?! והאמר **שמואל:** מפני מה אסרו גבינת הגוים? מפני שמעמידין אותה בעור קבת נבלה! - הא קבה גופה שריא?! אלא קשיא - כאן קודם חזרה, כאן לאחר חזרה!

כשרה שינקה מן הטרפה, קבתה אסורה; טרפה שינקה מן הכשרה, קבתה מותרת, מפני שכנוס במעיה -- {והא קתני רישא: קבת הנכרי ושל נבלה, הרי זו אסורה?! אמר **רב חסדא:** רישא נראה כאוכל נבלות - הכא איכא שחיטה! {אמר ליה **רבא:** ולא

מתברת חולין - ח

כל דכן הוא! ומה נבלה, דמאיסה - דאי שרית ליה קבתה לא אתי למיכל מינה - אמרת לא - טרפה שחוטה, דאי שרית אתי למיכל מינה, לא כל שכן! | אלא אמר **רב יצחק** אמר **רבי יוחנן**: לא קשיא - כאן קודם חזרה, כאן לאחר חזרה, ומשנה לא זזה ממקומה

אמר **רבי חייא בר אבא** אמר **רבי יוחנן**: מעמידין בקבת נבלות, ואין מעמידין בקבת שחיטת גוי. אמר לפניו **רבי שמעון בר אבא**: גמאן? **גרי אליעזר**, דאמר סתם מחשבת גוי לעבודה זרה? אמר ליה: ואלא כמאן?!

כי אתא **רב שמואל בר רב יצחק**, אמר **רבי יוחנן**: מעמידין בין בקבת נבלה בין בקבת שחיטת גוי, שלא לחוש לדברי רבי אליעזר!

והלכתא: אין מעמידין בעור קבת נבלה - אבל מעמידין בקבת נבלה, ובקבת שחיטת גוי, ובקבת כשרה שינקה מן הטרפה, וכל שכן בקבת טרפה שינקה מן הכשרה - מאי טעמא? חלב המכונס בה, פירשא בעלמא הוא!¹⁰

משנה: חומר בחלב מבדס, וחומר בדס מבחלב - חומר בחלב, שהחלב (**קזא**) מועלין בו, וחייבין עליו משום פיגול ונותר וטמא, מה שאין כן בדס; וחומר בדס, שהדס נוהג בבהמה וחיה ועוף, בין טמאים ובין טהורים, וחלב אינו נוהג אלא בבהמה טהורה בלבד

גמרא: חומר בחלב¹¹ -- גמנא הני מילי? אמר **ר' ינאי**: דאמר קרא: (ויקרא ד) "כאשר יורם משור זבח השלמים" - וכי מה למדנו משור זבח השלמים?! - מעתה: הרי זה בא ללמד, ונמצא למד - מקיש שור זבח השלמים לפר כהן משיח - מה פר כהן משיח, יש בו מעילה - אף שור זבח השלמים, יש בו מעילה!

אמר ליה **ר' חנינא**: גמנא כעורה זו ששנה **רבי**: (ויקרא ג:טז) "כל חלב לה" - לרבות אימורי קדשים קלים למעילה! אמר **אביי**: איצטריד! דאי כתב רחמנא "חלב", הוה אמינא: חלב אין, יותרת ושתי כליות לא - כתב רחמנא: "כאשר יורם" ואי כתב רחמנא "כאשר יורם", הוה אמינא: חלב אליה, דליתא בשור, לא - כתב רחמנא: "כל חלב"!

10 כד לפננו, ויש מוחקים מ"ובקבת כשרה" עד הסוף
11 כד בכ"י, ולפננו חסר

מתברת חולין - ח

אמר ליה **רב מרי לרב זביד**: גאי אליה איקראי "חלב", תיתסר באכילה! אמר ליה: עליך אמר קרא: (ויקרא ז) "כל חלב שור וכשב ועז" - דבר השוה בשור וכשב ועז <<**רב אשי** אמר: (ויקרא ג) "חלבו האליה" איקראי - "חלב" סתמא לא איקראי! {אלא מעתה, לא ימעלו בה! - אלא מחוורתא כדרב זביד!

מה שאין כן בדם -- גמנא הני מילי? אמר **עולא**: דאמר קרא: (ויקרא יז) "לכס" - שלכס יהא! <<**דבי רבי ישמעאל** תנא: (ויקרא יז) "לכפר" - לכפרה נתתיו, ולא למעילה! <<**אוריב יוחנן** אמר: אמר קרא: (ויקרא יז) "הוא" - הוא לפני כפרה כלאחר כפרה - מה לאחר כפרה, אין בו מעילה - אף לפני כפרה, אין בו מעילה! {ואימא: "הוא" לאחר כפרה כלפני כפרה - מה לפני כפרה, יש בו מעילה, אף לאחר כפרה, יש בו מעילה!} אין לך דבר שנעשה מצותו ומועלין בו! {ולא?} והרי תרומת הדשן, דנעשה מצותו, ומועלין בו! דכתיב: (ויקרא ו) "ושמו אצל המזבח!" <משום דהואי תרומת הדשן ובגדי כהונה שני כתובין הבאין כאחד, וכל שני כתובין הבאין כאחד, אין מלמדין!

{הניחא לרבנן דאמרי: (ויקרא טז) "והניחם שם" - מלמד שטעונין גניזה - אלא לר' דוסא, דאמר: שלא ישתמש בהן ליום הכפורים אחר, מאי איכא למימר?! |אלא משום דהואי תרומת הדשן ועגלה ערופה שני כתובים הבאין כאחד, וכל שני כתובים הבאין כאחד אין מלמדין!

{הניחא למאן דאמר אין מלמדין, אלא למאן דאמר מלמדין, מאי איכא למימר?! אתרי (**קייזב**) מיעוטי כתיבי! - הכא כתיב: (ויקרא ו) "ושמו", התם כתיב: (דברים כא) "הערופה"!

גותלתא קראי, למה לי בדם? אחד למעוטי מנותר, וחד למעוטי ממעילה, וחד למעוטי מטומאה! אבל מפגול לא צריך קרא, דתנן: כל שיש לו מתירין, בין לאדם ובין למזבח, חייבין עליו משום פגול - ודם גופיה מתיר הוא!